

Ìwé Dániẹ̀lì - Ọ̀kan Ọ̀gọ̀rùn-ún àti Méjìdínlógójì

Ọ̀jìjì Fátímà: Sị̀sàfihàn Ìpa Èsù tí ó wà lẹ̀yìn Àwọn Ìran Àsọtẹ̀lẹ̀ tí Sọ̀sì Kátólíkì

Jeff Pippenger
2024-04-02

Àsọtẹ̀lẹ̀ Fatima jẹ́ ẹ̀sẹ̀ ìmúrasílẹ̀ Satani, ní mímú Ìjọ̀ Kátólíkì sílẹ̀ láti fi ètò-ìsètò wọn lé e lówó nígbà tí yóò ya ara rẹ̀ sí Kristi, nítorí pé ó jẹ́ “àṣetan agbára Satani—àpáta irántí àwọn ìsápá rẹ̀ láti fi ara rẹ̀ jókòò lórí itẹ̀ láti jọba lórí ayé gégé bí ifẹ̀ tirẹ̀.” Àwọn tí kò ní rí ànfààní nínú ẹ̀rì àsọtẹ̀lẹ̀ tí n dá ipa Fatima mò nínú itọ̀sọ̀nà ẹ̀sìn Kátólíkì, nítorí àifẹ̀ wọn láti gba nínú agbára Satani láti ẹ̀sẹ̀ ìyanu, n pèsè ara wọn sílẹ̀ láti jẹ́ kí a tàn wọn jẹ́. Àsọtẹ̀lẹ̀ Fatima dojú kọ̀ ijàkadì inú ẹ̀sìn Kátólíkì, àti ogun Kátólíkì sí ìgbàgbọ̀ àìsì Ọ̀lórùn.

Ogun Ìjọ̀ Kátólíkì pèlú àìgbàgbọ̀ nínú Ọ̀lórùn ni kókó-ọ̀rọ̀ ẹ̀sẹ̀ ogójì nínú Dániẹ̀lì mọ̀kànlá. Àpẹ̀júwe ijàkadì yẹn bèrẹ̀ ní ọ̀dún 1798, nínú ẹ̀sẹ̀ ogójì. Ó bèrẹ̀ pèlú ogun nàà nínú ẹ̀yí tí Napoléon, ọ̀ba gúúsù, mú pòòpù ní ìgbèkùn ní ọ̀dún 1798, àti pé ẹ̀rì tí ó wà nínú ẹ̀sẹ̀ nàà sì parí nígbà tí ọ̀ba àrìwá gbá ọ̀ba gúúsù lọ ní ọ̀dún 1989. Nínú itàn yẹn (1798 sí 1989), àwọn alatako méjèèjì nàà ní ọ̀dún 1917 àti 1918, ni a fi ààmì àsọtẹ̀lẹ̀ sàmì sí lẹ̀kọ̀ọ̀kan, ẹ̀yí tí ó so ẹ̀rì àwọn méjèèjì pò, nígbà tí ó sì pa kókó-ọ̀rọ̀ gbogbo ẹ̀sẹ̀ nàà mò. Àsọtẹ̀lẹ̀ Fátímà kò sí iyémẹ̀jì pé ó jẹ́ àsọtẹ̀lẹ̀ tí Sátàni, sùgbọ̀n ó jẹ́ kókó-ọ̀rọ̀ Ọ̀rọ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ Ọ̀lórùn, nítorí nàà ó jẹ́ itàn tí a gbòdò lóye dáadàa.

“Ààbò kan sọ̀so fún ọ̀kàn ní àkókò yìí ni láti máa béèrè ní gbogbo ìgbésẹ̀ pé, Kí ni Olúwa wí fún ìranṣẹ̀ rẹ̀? Ọ̀rọ̀ Olúwa dúró títí láé. Bíbẹ̀lì ni yóò jẹ́ iwé itọ̀sọ̀nà wa, àti dípò kí a máa tọ̀ka sí ogbọ̀n èniyàn, kí a sì gba àwọn itenumọ̀ àwọn ẹ̀lẹ̀mí tí ó ní ọ̀pin gégé bí ọ̀títọ̀ àtòrunwá, a gbòdò yèwò ọ̀rọ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ tí ó dájú. Ọ̀lórùn ti sọ̀rò, ọ̀rọ̀ rẹ̀ sì ẹ̀sẹ̀ gbára lé, a sì gbòdò fi ìgbàgbọ̀ wa balẹ̀ lórí “Báyìí ni Olúwa wí.” Ọ̀lórùn fẹ́ kí a kẹ̀kọ̀ àwọn ìṣẹ̀lẹ̀ tí n ṣẹ̀lẹ̀ ní àyíká wa, kí a sì fi wọn wé àwọn àsọtẹ̀lẹ̀ inú ọ̀rọ̀ rẹ̀, kí a lè lóye pé a n gbé ní àwọn ojò ikeyin. A fẹ́ Bíbẹ̀lì wa, a sì fẹ́ mọ̀ ohun tí a kọ̀ sínú rẹ̀. Akẹ̀kọ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ tí ó ní ìsápá yóò gba èrè nípa ifihàn ọ̀títọ̀ tí ó ẹ̀ kedere, nítorí Jẹ́sù wí pé, “Ọ̀rọ̀ rẹ̀ ni ọ̀títọ̀.” Signs of the Times, October 1, 1894.

Nínú ogun aṣojú kẹ̀ta, gégé bí a ti sàfihàn rẹ̀ nínú ẹ̀sẹ̀ kẹ̀tálá títí dé kẹ̀èdógún ti Dániẹ̀lì mọ̀kànlá, a mú agbára nàà wólé, ẹ̀yí tí n gbé ara rẹ̀ ga láti fi ìran nàà múlẹ̀. Ẹ̀sẹ̀ nàà ni a mú ẹ̀ ní ọ̀dún 200 sáájú Kristi, nígbà tí “àwọn ará Róòmù dá sí ọ̀ràn nàà ní orúkọ̀ ọ̀ba omode ilẹ̀ Ejjibiti,” tí wọn sì “pinnu pé a gbòdò dáàbò bo ó kúrò nínú iparun tí Ántiókùsì àti Fílípù ti pète sí i.” Ẹ̀sẹ̀ nàà pèlú itàn ọ̀dún 200 sáájú Kristi, fi hàn pé diẹ̀ sáájú ọ̀fin Ojọ̀ Àìkú, lórí àfojúsùn ààbò fún àropò Putin tí ó ti rẹ̀wèsì, ní àkókò tí Orilẹ̀-èdè Amẹ̀ríkà àti Àjọ̀ Ìṣọ̀kan Àgbáyé (Selukusi àti Fílípù ti Makedónià) ti pinnu láti gba àwọn agbègbè ilẹ̀ Rọ̀síà, kí wọn sì pín wọn fún ànfààní ara wọn, Róòmù pòòpù (àgbèrè Taya) yóò bèrẹ̀ sí í kọ̀ orin rẹ̀, bí ó tí n bọ̀ síta láti ẹ̀ panṣàgà pèlú àwọn ọ̀ba ilẹ̀-ayé.

Ọ̀dún 533, àti pé àṣẹ̀ Justinian ni a ó sì tún un ẹ̀ gégé bí a ti sàfihàn rẹ̀ ní ti àsọtẹ̀lẹ̀ nínú Ifihàn orí kẹ̀tálá, ẹ̀sẹ̀ kejì, ẹ̀yí tí n fi hàn pé dragoni nàà (Romu abòrìṣà) yóò pèsè ohun mẹ̀ta fún ipápà.

Eranko náà tí mo sì rí dàbí ẹ̀kùn; ẹ̀sẹ̀ rẹ̀ sì dàbí ẹ̀sẹ̀ béàrí, ẹ̀nu rẹ̀ sì dàbí ẹ̀nu kínniún: dragoni náà sì fi agbára rẹ̀, àti itẹ̀ rẹ̀, àti àṣẹ̀ nílá fún un. Ìfihàn 13:2.

Dragonì ti Romu keferi fi “àga” rẹ̀, (ilú Romu) fún ijo páápà ní odún 330, nígbà tí Kòńsítántínù gbé olú-ilú rẹ̀ lọ sí Kòńsítántínòpù. Klófisi fi “agbára” ológun rẹ̀ fún ijo páápà láti bèrẹ̀ ní 496, àti ní 533 Jòsítíníánù fi “àṣẹ̀” ijoba lé ijo páápà lówó. Odún márùn-ún lẹ̀yìn náà, Romu keferi gbé ijo páápà jókòó lóri itẹ̀, gégé bí a ti ṣáfihàn rẹ̀ nínú ẹ̀sẹ̀ ẹ̀rindínlógún, kòkànlélógbòn àti kòkànlélógójì ti Dánièlì mókànlá. Nígbà tí Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà bá ṣẹ̀gun ogun aṣojú kẹ̀ta, ijo páápà yóò ti ṣẹ̀gun agbára Kòmúnístì ti Rọ̀ṣiá, èyí tí ó jẹ̀ kókó-ọ̀rọ̀ àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ Fátimà. Àwọn ogun aṣojú náà ru àmì òtító, nítorí gbogbo ogun mètẹ̀tẹ̀ta ni a mú ṣẹ̀ nípasẹ̀ ẹ̀gbé ọ̀mọ-ogun aṣojú ti páápà.

Ẹ̀gbé ọ̀mọ-ogun aṣojú pòòpù àkókó àti ikeyìn ni Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà (Pùròtẹ̀sítàntì apẹ̀yìndà). Ẹ̀gbé ọ̀mọ-ogun aṣojú àárín ni àwọn Nási ti Ukrèni, àwọn tí wọn tún jẹ̀ ẹ̀gbé ọ̀mọ-ogun aṣojú Kátólíkì lòdì sí Rọ̀ṣiá Kòmúnìsì ní Ogun Àgbáyé Keji. Ogun àgbáyé mẹ̀ta wà, bèẹ̀ sì ni ogun aṣojú mẹ̀ta wà. Ogun keji nínú ogun àgbáyé àti ogun aṣojú méjèjì ni Násísímù. Ogun tí n ló nísinsinyí ní Ukrèni ni ogun àlà tí ó kókó mú ẹ̀sẹ̀ kòkànlá àti kejilá ṣẹ̀ ní ogun Raphia. Ogun ní Ukrèni ni a n mú ṣẹ̀ báyi ní àkókò ikolù keji nínú ikolù mẹ̀ta ti Ìsílámù ti ẹ̀gbé kẹ̀ta, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé Ìsílámù kò ní ipín nínú ogun pàtó yẹn.

Ìkolù àkókó jẹ̀ sí ilẹ̀ ológo ti ẹ̀mí ní September 11, 2001, àti ikeyìn nínú àwọn ikolù mẹ̀ta náà wà ní òfin Ojọ̀ Àikú, ó sì tún jẹ̀ sí ilẹ̀ ológo ti ẹ̀mí náà. Ìkolù keji nínú àwọn ikolù mẹ̀ta ti Ìslámù ti ẹ̀gbé kẹ̀ta náà jẹ̀ sí ilẹ̀ ológo àtíjọ̀ gidì ní October 7, 2023. Ogun náà n ṣẹ̀lẹ̀ ní agbègbè kan náà gan-an níbi tí Ptolemy ti ṣẹ̀gun nínú ogun Raphia. Jésù sọ̀ pé ní àwọn ojọ̀ ikeyìn yóò sí àwọn ogun àti àwọn iròyìn ogun.

Àwọn ogun tí Jésù tọ̀ka sí n ṣẹ̀lẹ̀ nínú itàn náà nígbà tí ipa gbogbo iran bá ti ṣẹ̀, àti pé Hesekieli ni ó ṣàkòsílẹ̀ òtító náà. Nínú itàn náà ni a ti sojú ibòwòlẹ̀ ibànújẹ̀ kẹ̀ta ti Islam, ogun keji àti ogun kẹ̀ta nínú àwọn ogun aṣojú, àtúnbò Ogun Abẹ̀lẹ̀ ti Amẹ̀ríkà, àti àtúnbò Ogun Ìyíkà ti Amẹ̀ríkà. Àwọn ogun wònyí ni a n mú ṣẹ̀ ní àkókò itàn ididì àwọn ẹ̀gbẹ̀rún mẹ̀rínlélógójì àti ẹ̀gbẹ̀rún mẹ̀rín, àti ní òfin Ojọ̀ Ìsinmi tí n bọ̀ láipẹ̀ yí Oluwa yóò gbé ogun Rẹ̀ dide gégé bí àsiá, bí ogun àgbáyé ikẹ̀ta àti ikeyìn ṣe n bèrẹ̀, àti bí Islam ti ibànújẹ̀ kẹ̀ta ṣe n pò si i nínú mímú àwọn orílẹ̀-èdè bínú.

Èyìn yóò sì máa gbọ̀ nípa ogun àti iròyìn ogun; ẹ̀ rí i dájú pé kí a má bà yín nínú; nítorí gbogbo nńkan wònyí gbòdò ṣẹ̀lẹ̀, ṣùgbòn ọ̀pin kò tii dé. Nítorí orílẹ̀-èdè yóò dide sí orílẹ̀-èdè, àti ijoba sí ijoba; iyàn yóò sì wà, àti àjàkálẹ̀-àisàn, àti imítitì ilẹ̀, ní ibi púpọ̀. Gbogbo nńkan wònyí ni ibèrẹ̀ irora. Matteu 24:6–8.

Ní àkókò fifi èdìdì lé ẹ̀gbẹ̀rún mẹ̀rínlélógójì [144,000] náà, a túmò ipele méjì àwọn ènìyàn Ọ̀lórún síta nípa agbára wọn láti rí àti láti gbó.

Nítorí náà ni mo ṣe n bá wọn sọ̀rọ̀ nípa òwe: nítorí pé bí wọn tilẹ̀ n wo, wọn kí í rí; bí wọn tilẹ̀ n gbó, wọn kí í gbó, bèẹ̀ ni wọn kí í yé wọn. Àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ Esaias sì ṣe ní wọn, èyí tí ó wí pé, Ní gbígbó, ẹ̀ ó máa gbó, ṣùgbòn ẹ̀ kí yóò yé; ní ríran, ẹ̀ ó máa rí, ṣùgbòn ẹ̀ kí yóò mọ̀yẹ̀: nítorí ọ̀kàn àwọn ènìyàn yí ti di àyá, etí wọn sì ti di adítì sí gbígbó, ojú wọn ni wọn sì ti pa; kí wọn má bà a fi ojú wọn rí, kí wọn má bà a fi etí wọn gbó, kí wọn má bà a fi ọ̀kàn wọn yé, kí wọn sì yípadà, kí n lè wo wọn sà. Ṣùgbòn alágbúkún ni ojú yín, nítorí pé wọn n rí; àti etí yín, nítorí pé

wọn n gbó. Matteu 13:13–16.

Ní àkókò yẹn, tí ó bèrè ní ojó ketàlá oṣù Kẹsán, oḍún 2001, Jèsù sọ pé, “èyin yòò máa gbó nípa ogun àti iròhìn ogun.” Nínú iwé Ìṣipayá, Jòhánù dúrò fún àwọn tí n gbó ohùn Kristi.

Mo wà nínú Èmí ní ojó Olúwa, mo sì gbó lẹyìn mi ohùn nílá kan, bí ti ipè. Ìfihàn 1:10.

“Ohùn” tí ó gbó dàbí “ipè,” ipè sì jẹ àmì ogun, ó sì gbó ohùn náà lẹyìn rẹ. Nígbà náà ni ó yí padà láti rí ohùn náà.

Mo sì yí padà láti rí ohùn tí n bá mi sòrò. Nígbà tí mo sì yí padà, mo rí ọpá-àtùpà wúrà méje; àti ní àárín ọpá-àtùpà méje náà, ẹnìkan tí ó dàbí Ọmọ èniyàn, tí a fí aṣọ gígùn dé eṣẹ wò, tí a sì fí àmùrè wúrà di ní àyà. Orí rẹ àti irun rẹ funfun bí irun àgùntàn, funfun bí yìnyín; ojú rẹ sì dàbí ọwọ iná; eṣẹ rẹ sì dàbí idẹ dídán, bí ẹni pé a fi iná yo wọn nínú ileru; ohùn rẹ sì dàbí iró omi púpọ. Ó sì ní iràwọ méje ní ọwọ ọtún rẹ; idà mímu méjì tó lágbára sì jáde láti ẹnu rẹ; ojú rẹ sì dàbí oòrùn tí n tàn ní agbára rẹ. Nígbà tí mo sì rí i, mo ṣubú sí eṣẹ rẹ bí ẹni pé mo ti kú. Ó sì gbé ọwọ ọtún rẹ lé mi lórí, ó ní fún mi pé, Má bèrù; Èmi ni ẹni àkókó àti ẹni ikẹyìn. Ifihan 1:12–17.

Ìran Kristi tí Johanu rí nígbà tí ó yí padà láti wo ohùn náà, ni iran kan náà tí Daniḗli rí nínú orí kẹwáá, iran kan náà tí Isaiah rí nínú orí kẹfà, àti iran kan náà tí Paulu rí, nígbà tí ó rí itàn àwọn àrà méje náà.

“Ìrèlẹ̀ kò lè yà sòtò kúrò nínú iwà mímu ọkàn. Bí ọkàn ẹ n sún mọ Ọlórùn sí i, bèè ni a túbò n rẹ ara rẹ sílẹ̀, a sì n tẹ ẹ mọlẹ̀ pátápátá. Nígbà tí Jóbù gbó ohùn Olúwa láti inú ijì líle, ó ké pé, ‘Mo kóríra ara mi, mo sì ronúpiwàdà nínú eruku àti eérú.’ Nígbà tí Isaiah rí ọgo Olúwa, tí ó sì gbó àwọn kérébù n ké pé, ‘Mímọ̀, mímọ̀, mímọ̀ ni Olúwa àwọn ọmọ-ogun,’ nígbà náà ni ó ké pé, ‘Ègbé ni fún mi, nítorí a ti parun mi!’ Dániḗli, nígbà tí ọjísẹ̀ mímu náà be ẹ wò, wí pé, ‘Èwà mi yí padà nínú mi sí ibàjẹ.’ Pọ̀lù, lẹyìn tí a ti gbé e sókè lọ sí ọrun kẹta, tí ó sì gbó àwọn ohun tí kò bófin mu fún èniyàn láti sọ, sọ nípa ara rẹ gégé bí ẹni tí ó jẹ ‘kékeré ju ẹni kékeré jù lọ nínú gbogbo àwọn èniyàn mímu.’ Jòhánù olufẹ̀ náà ni, ẹni tí ó tẹ sí àyà Jèsù, tí ó sì wo ọgo rẹ, tí ó ṣubú níwájú àwọn àngẹ̀li bí ẹni tí ó ti kú. Bí a bá ẹ n wo Olùgbàlà wa pẹ̀kípẹ̀kí, láidáwóduró, ni a ó ẹ máa rí ohun diẹ̀ sí i láti fowósi nínú ara wa.” Signs of the Times, April 7, 1887.

Nígbà tí Gébúrẹ̀li túmọ̀ iran náà fún Dániḗli, ó gbé àwọn iṣẹ̀lẹ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ orí kẹwáá-dín-lógórin kalẹ̀. Àwọn iṣẹ̀lẹ̀ wònyẹn ni àpẹ̀júwe ogun, àti nínú àfihàn àwọn ogun wònyẹn ni iran idí náà ti “mareh” abo, tí a sọ gégé bí “marah,” mú kí a yí Dániḗli padà sí àwòrán Kristi. Nígbà tí Kristi bá wí pé, ẹ ó gbó nípa ogun, àti iròyìn ogun, Ó n tọka sí àwọn ogun tí a gbé kalẹ̀ nínú Dániḗli orí kẹwáá-dín-lógórin. Ó tún fi hàn sí i pé, láti rí iran tí ó mú kí ẹni tí ó n wò ó yí padà sí àwòrán Rẹ, ó gbodọ̀ yí ká, nítorí ohùn náà wà lẹyìn rẹ. Àwọn ogun tí a ṣàpẹ̀rẹ̀ nínú Dániḗli 11 jẹ̀ àpẹ̀júwe àwọn ogun tí ó ti ṣẹ̀lẹ̀ nínú itàn àtijó. Nípa gbígbo nípa àwọn ogun wònyẹn ní gbà tí ó ti kojá, a n kó èniyàn nípa itàn tí ó n ṣẹ̀lẹ̀ báyii; ṣùgbọ̀n kì í ẹ bí kò ẹ pé ẹni náà ní ojú láti rí àti etí láti gbó.

Nígbà tí Ìsíkiḗli kọ pé àkókò kan yòò dé nígbà tí a kì yóò tún fa iran náà gùn mọ, ó jẹ̀ ní ibátan pẹ̀lú iran Ìsíkiḗli nípa ibi mímu tí ọrun, níbi tí, láàárín àwọn nnkan mìíràn, Ìsíkiḗli ti rí “àwọn agbá kẹkẹ̀

láàárín àwọn àgbá kẹkẹ,” èyí tí Sister White fi hàn gẹgẹ bí iṣòkan ibáṣiṣe tí ó díjù ti àwọn iṣẹlẹ̀ èniyàn.

“Lẹgbẹẹ etí odò Kébàrì, Ìsíkíèlì rí àjàkálẹ̀ afẹfẹ̀ kan tí ó dàbí ẹni pé ó ǹ bọ̀ láti àrìwá, ‘ìkùukùù ñlá kan, àti iná tí ǹ yí ara rẹ̀ ká, imọlẹ̀ sì wà ní àyíká rẹ̀, àti láti inú àárín rẹ̀ bí àwọ̀ àmbà.’ Ọ̀pọ̀lopọ̀ àgbá kẹkẹ̀, tí wọn ǹ gé ara wọn kojá, ni ẹ̀dà aláàyè m̀erín ǹ rìn. Gíga lókè gbogbo àwọn wònyí ‘ni àwòrán itẹ̀ kan, bí irísí òkúta sáfáyà: àti lórí àwòrán itẹ̀ nàà ni àwòrán bí irísí èniyàn kan lókè rẹ̀.’ ‘Àti nínú àwọn kérébù ni a rí irísí ọ̀wọ̀ èniyàn kan ní abẹ̀ iyẹ̀ wọn.’ Ìsíkíèlì 1:4, 26; 10:8. Ìṣètò àwọn kẹkẹ̀ nàà díjù gan-an tó bẹ̀ tí ní iwòye àkókó wọn dàbí ẹni pé wọn wà nínú idàrúdàpọ̀; sùgbón wọn ǹ rìn ní iṣòkan pípé. Àwọn ẹ̀dà ọ̀run, tí a ǹ gbé ró, tí a sì ǹ darí wọn nípasẹ̀ ọ̀wọ̀ tí ó wà ní abẹ̀ iyẹ̀ àwọn kérébù, ni wọn ǹ mú kí àwọn kẹkẹ̀ wònyí rìn; lókè wọn, lórí itẹ̀ sáfáyà, ni Ẹni Ayérayé wà; ní àyíká itẹ̀ nàà sì ni oṣùmàrè wà, ààmì àánú Ọlórún.”

“Gẹgẹ̀ bí àwọn iṣòro tí ó dàbí àgbá kẹkẹ̀ se wà lábẹ̀ itósónà ọ̀wọ̀ tí ó wà ní abẹ̀ iyẹ̀ àwọn kérébù, bẹẹ̀ ni eré idààmú tí ó díjù ti àwọn iṣẹlẹ̀ èniyàn wà lábẹ̀ iṣàkóso Ọlórún. Láárín ijà àti ariwo àwọn orílẹ̀-èdè, Ẹni tí ó jókòò lókè àwọn kérébù sì ǹ darí ọ̀ràn ayé.”

“Itàn àwọn orílẹ̀-èdè tí, lẹ́yìn ara wọn, ti gba àkókò àti ipò tí a yàn fún wọn, tí wọn sì ǹ jẹ́rì láimọ̀mọ̀ sí ọ̀títọ̀ nàà tí àwọn tìkára wọn kò mọ̀ itumọ̀ rẹ̀, ǹ bá wa sọ̀rọ̀. Sí gbogbo orílẹ̀-èdè àti sí gbogbo ẹnikọ̀kan lónìí ni Ọlórún ti yàn ipò kan nínú ètò ñlá Rẹ̀. Lónìí ni a ǹ fi ọ̀jẹ̀ iwọn tí ó wà ní ọ̀wọ̀ Ẹni tí kì í se àṣiṣe wọn àwọn èniyàn àti àwọn orílẹ̀-èdè. Gbogbo wọn ni, nípa àṣàyan tiwọn fúnra wọn, ǹ pinnu ipín wọn, Ọlórún sì ǹ darí gbogbo ǹkan lókè-ǹ- lókè fún imúṣe ète Rẹ̀.

“Itàn tí ÈMI Ǹ BÈ NÍ, alágbára nàà, ti se àfihàn rẹ̀ nínú ọ̀rọ̀ Rẹ̀, ní fífí isopọ̀ kan so òmíràn pọ̀ nínú ẹ̀wọ̀n àṣọ̀tẹ̀lẹ̀, láti ayérayé tí ó ti kojá títí dé ayérayé tí ǹ bọ̀, ǹ sọ̀ fún wa ibi tí a wà lónìí nínú itèsiwájú àwọn àkókò, àti ohun tí a lè retí ní àkókò tí ǹ bọ̀. Gbogbo ohun tí àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ ti sọ̀ tẹ̀lẹ̀ pé yòò se, títí di àkókò isinsin yí, ni a ti tọ̀pinpin rẹ̀ lórí ojú ewé itàn, a sì lè ní idánilójú pé gbogbo ohun tí ó sì ǹ bọ̀ yòò se ní ilànà tirẹ̀.”

“Ìṣubú pátápátá ikeyin gbogbo àwọn iṣòba ayé ni a ti sọ̀tẹ̀lẹ̀ rẹ̀ ní kedere nínú ọ̀rọ̀ ọ̀títọ̀. Nínú àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ tí a sọ̀ nígbà tí a fi idájọ̀ láti ọ̀dọ̀ Ọlórún kéde sí ọ̀ba ikeyin ti Ísírẹ̀lì ni a ti fi iránsẹ̀ nàà hàn.” Education, 178, 179.

Àwọn kẹkẹ̀ tí ó díjù tí, ní ifihàn àkókó, wọn dà bí ẹni pé wọn wà nínú idàrúdàpọ̀, ni eré iṣekúṣe àwọn iṣẹlẹ̀ èniyàn tí ó díjù, gẹgẹ̀ bí a ti sojú wọn nínú ijà àti rúdurúdu àwọn orílẹ̀-èdè. Itàn tí Kristi ti tọ̀ka sí nínú Ọ̀rọ̀ Rẹ̀ sọ̀ fún wa ibi tí a wà, àti pé nípa bẹẹ̀ ó ǹ fi iparun ikeyin gbogbo àwọn iṣòba ayé hàn gbangba. Àkókò ididì ti egbèrún kan ó lé m̀erínlélógójì ni ibi tí ipa gbogbo iran ti se ní kíkún, àti nínú itàn nàà àwọn kẹkẹ̀ nàà ǹ sojú àwọn ogun àti iròyìn ogun tí Kristi fi mò gẹgẹ̀ bí “ìbèrè ibànújẹ”. Ìbèrè ibànújẹ bẹ̀rẹ̀ ní ojú kẹrinlá, oṣù Kẹsàn-án, ọ̀dún 2001, nítorí pé nígbà nàà ni àkókò ididì ti egbèrún kan ó lé m̀erínlélógójì bẹ̀rẹ̀, angẹli ididì sì ǹ fi àmì Rẹ̀ lé àwọn tí ǹ sọ̀fọ̀ tí wọn sì ǹ ké ẹkún nítorí àwọn iríra tí a ǹ se láàárín iṣò àti ilẹ̀ nàà.

Àwọn ogun ní ilẹ̀ nàà ǹ mú ibànújẹ wá fún àwọn tí wọn rí, tí wọn sì gbọ̀ ohun tí àwọn ogun wònyẹn dúró fún. Itàn ididìí nàà ǹ se idánimọ̀ iparun gbólóhùn gbogbo àwọn iṣòba ayé, àti pé a ti topasẹ̀ iwópalẹ̀ àwọn iṣòba wònyẹn nínú itàn àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ igbà àtíjọ̀. Nígbà tí Isaiah, nínú orí kẹfà, rí iran

kan náà tí John, Daniel, Ezekiel, Job, àti Paul rí, ó fi ara rẹ̀ hàn láti gbé ìránṣẹ́ náà kalẹ̀ fún àkókò náà, sùgbón ó béèrè pé, “Yòò pé tó mèlòó ni yòò fi máa gbé ìránṣẹ́ náà kalẹ̀?”

Pèlú èyí, mo sì gbọ̀ ohùn Olúwa, ní wí pé, Ta ni Èmi yòò rán, ta ni yòò sì lọ̀ fún wa? Nígbà náà ni mo wí pé, Èmi niyí; rán mi. Ó sì wí pé, Lọ̀, kí o sì sọ̀ fún àwọn èniyàn wònyí pé, Ní gbígbọ̀, ẹ̀ òò máa gbọ̀ nítòótó, sùgbón ẹ̀ kí yòò yé e; ní rírí, ẹ̀ òò máa rí nítòótó, sùgbón ẹ̀ kí yòò fojú rí i. Mu ọ̀kàn àwọn èniyàn wònyí sanra, sì mú etí wọn le, kí o sì di ojú wọn; kí wọn má bàa fi ojú wọn ríran, kí wọn má bàa fi etí wọn gbọ̀, kí wọn má bàa fi ọ̀kàn wọn yé e, kí wọn má bàa yí padà, kí a sì mú wọn láradá. Nígbà náà ni mo wí pé, Olúwa, yòò tó ìgbà wo? Ó sì dáhùn pé, Títí àwọn ilú yòò fi di ahoro láísí olùgbé, àti àwọn ilé láísí èniyàn, ilẹ̀ náà yòò sì di ahoro pátápátá, tí Olúwa yòò sì ti mú àwọn èniyàn lọ̀ jinnà, tí ikòsílẹ̀ ńlá yòò sì wà láàárín ilẹ̀ náà. Isaiah 6:8–12.

Ìdáhùn tí a fún Isaiah ni pé yòò ní láti máa gbé ọ̀rọ̀ náà kalẹ̀ títí “ilẹ̀ náà yòò fi di ahoro pátápátá.” A ń fi ìhìn ìdìdì náà hàn ní àkókò ogun, a sì ti ṣe ìdánimọ̀ ogun náà ní pátó gégé bí ìtumọ̀ ìran “marah” tí gbogbo àwọn wòlì rí. A ṣe ìhìn tí ó wà lode láti mú ìrírí tí ó wà nínú jáde, sùgbón fún àwọn nikan tí “yòò gbọ̀”.

Ìbáṣepọ̀ ọ̀mọ-ogun aṣojú ti pòòpù ti àwọn Nazi ní Ogun Àgbáyé Keji, bá a ṣe ń fi ilà lé ilà hàn, bá ọ̀mọ-ogun aṣojú keji mu nínú ogun aṣojú keji, àti pé Ogun Àgbáyé Keji fúnra rẹ̀ sì tún bá ogun aṣojú keji mu. Ìbáṣepọ̀ ogun aṣojú keji pèlú ogun ààlà ti Raphia tí a ń tún ṣe báyi ní Ukraine, jẹ̀ èyí tí ó ní ìsopọ̀ nípa ilẹ̀-ayé pèlú ikolù keji ti Islam ti ègbé keta, tí ó bèrẹ̀ ní October 7, 2023, tí ó sì sojú àwọn àgbá kẹ̀kẹ̀ nínú àgbá kẹ̀kẹ̀ ní ti àsoṭelẹ̀.

Ní ọ̀dún 1999, a tẹ̀ iwé kan jáde tí John Cornwell kọ. Ní àkókò náà, John Cornwell jẹ̀ Senior Research Fellow ní Jesus College, ní Cambridge ní ilẹ̀ England, ó sì jẹ̀ akòròyìn àti ònkòwé tí wọn ti fi èbùn ọ̀lá fún. Ìwé náà sọ̀rọ̀ nípa ipa tí pòòpù Rome tí ó jọba ní àkókò Ogun Àgbáyé Keji ṣe. Ìwé náà bèrẹ̀ pèlú bàbá àgbá pòòpù ojọ̀ iwájú náà, eni tí ó jẹ̀ apá ọ̀tún Pope Pius IX, eni tí a mò sí Pio Nono. Ní ọ̀dún 1849, ọ̀pọ̀ èniyàn aláta kò olóminira kan kọ̀lu àgbègbè Vatican, Pope Pius IX sì sá kúró ní ilú Rome. Ọ̀kúnrin tí ó mú lọ̀ pèlú ara rẹ̀ sí ìgbèkùn ni bàbá àgbá Eugenio Pacelli. Eugenio Pacelli jẹ̀ ọ̀mọ ọ̀mọ̀ apá ọ̀tún Pope Pius IX, ó sì di Pius XII léyìn náà, a sì pe iwé tí a kọ̀ nípa Eugenio Pacelli ní Hitler’s Pope, The Secret History of Pius XII.

Nínú iwé náà, Cornwell ṣàwá rí bí Pope Pius XII, tí ó jẹ̀ tẹ̀lẹ̀ Cardinal Eugenio Pacelli, ti mò tó sí i àti bí ó ṣe dáhùn sí inúnibíni tí ijọba Nazi ṣe sí àwọn Júú ní àsìkò Ogun Àgbáyé Keji. Ó fi hàn pé ìdákẹ́jẹ̀ rẹ̀ ní gbangba àti àìṣe ìgbésẹ̀ láti dá Holocaust lẹ́bi ṣàfihàn àṣáájú aláimọ́tótó rẹ̀ ní àsìkò ogun náà.

Cornwell pèsè àyíká ìtàn fún ipò pāpā Pius XII, pèlú ipilẹ̀ rẹ̀ nínú ọ̀ràn ìbánisọ̀rọ̀ àpapọ̀ orílẹ̀-èdè àti ìṣòro gíga tó wà nínú ìṣelú àsìkò náà. Ó ṣe àyẹ̀wò ọ̀nà tí Vatican gbà bá Nazi Germany lò. Cornwell tọ̀ka sí i pé Pius XII kùnà láti sọ̀rọ̀ gbangba lòdì sí Holocaust àti láti dá sí ọ̀ràn fún àwọn Júú tí a ń ṣe inúnibíni sí, nítorí pé ọ̀un, gégé bí Cardinal ní ọ̀dún 1933, ti mú kí a ṣe concordat kan pèlú Hitler tí ó ṣe ilé rí ìtẹ̀riba Kátólíkì sí ìṣẹ̀ Hitler.

A ó tẹ̀síwájú nínú iwádìi yìi nínú àpílẹ̀kọ̀ tí ó kàn.

Léyìn Ogun Àgbáyé Keji, àwọn ọ̀daràn ogun Násì kan sàseyorí láti yọ kúrò nínú idájọ́ nípa sá lọ sí onírúurú orílẹ̀-èdè, pèlú púpọ́ nínú wọn ní Gúúsù Amẹ́ríkà. Àwọn ọ̀nà pàtàkì tí wọn lò láti sá bọ́ kí wọn sì dé Gúúsù Amẹ́ríkà ní wònyí:

Ratlines: Ratlines jẹ́ àwọn ọ̀nà àbáyọ́ ikòkò tí àwọn àjọ́ oríṣíríṣíí dá sílẹ̀, tí tí kan Sòṣòṣì Kátólíkì àti àwọn ilé isẹ́ amí tí wọn ní ifòkànsin pèlú wọn, láti ran àwọn Nazi àti àwọn àwákírí míràn lówọ́ láti sá kúrò ní Yúróòpù. Àwọn ọ̀nà wònyí sáà maá n ní lílo àwọn idánimò èké, àwọn iwé ẹ́rí tí a ẹ̀ lónà àrídájú, àti àwọn nẹ́tíwọ́kì ifikòkò gbé wọn jáde, láti mú kí irinàjò wọn lọ sí àwọn ibi ààbò, tí tí kan Gúúsù Amẹ́ríkà, ẹ́é ẹ́.

Àwọn Iwé Irinnà Àròké: Ọ̀pọ̀lọ̀pọ́ àwọn sá asálà Násì rí àwọn pasipòṣṣì àròké, fisa, àti àwọn iwé irinnà míràn tí a ẹ̀ ní èké gbà láti fi bo idánimò wọn tòótọ́ mọ̀lẹ́ kí wọn sì lè yàgò fún dídímú wọn. Wọn lo àwọn iwé wònyí láti rìn rìn àjò gba àwọn orílẹ̀-èdè aláìgbégbé tàbí àwọn tí wọn ní ifẹ́ sí wọn kojá kí wọn tó dé Gúúsù Amẹ́ríkà.

Ifowosowopọ́ Àwọn Aláṣe: Ní àwọn ipò kan, àwọn ọ̀sìṣé ijọba kan ní àwọn orílẹ̀-èdè Gúúsù Amẹ́ríkà, nítorí itẹ̀wọ́gbà tí wọn ní sí wọn, pa ojú mọ́ sí wíwà àwọn asálà Násì tàbí kí wọn sì ṣìṣe takuntakun láti ràn wọn lówọ́ láti yera fún imú. Àwọn ijọba kan, ní pàtàkì àwọn tí ó wà lábẹ́ àwọn isàkóso aláṣe-gíga tí wọn ní ifòkànsin sí ẹ̀kọ́ imòrán Násì, pèsè ààbò fún àwọn èniyàn wònyí.

Àwọn Àyè Imúkojọ́ Ọ̀fin: Díẹ́ lára àwọn ọ̀daràn ogun Nazi lo àwọn àyè imúkojọ́ nínú ọ̀fin tàbí àwọn ọ̀fin fífí ọ̀daràn padà ránṣé tí kò le koko ní àwọn orílẹ̀-èdè Gúúsù Amẹ́ríkà láti yera fún fífí wọn padà ránṣé sí Yúróòpù, níbi tí wọn yóò ti dojú kọ́ igbéjọ́ fún àwọn ẹ̀sẹ́ wọn.

Ní iwòye àpapọ́, idarapọ́ àwọn ratlines, àwọn iwé ẹ́rí tí a ẹ̀ èké, ifowosowopọ́ àwọn aláṣe, àti àwọn àláfó nínú ọ̀fin jẹ́ kí ó ẹ́é ẹ́ fún àwọn ọ̀daràn ogun Násì láti sá lọ sí Gúúsù Amẹ́ríkà kí wọn sì yàgò fún idájọ́ fún ọ̀pọ̀lọ̀pọ́ ọ̀dún léyìn ọ̀pin Ogun Àgbáyé Keji. ChatGPT, March, 2024.